

Kunskap, lärande och beteendeförändring

 KLIMATRIKSDAG 2022

Kunskap, lärande och beteendeförändring

I sin essens handlar omställningen om beteendeförändring. Hos alla samhällets aktörer på alla dess nivåer. Vi kan bryta med destruktiva beteenden och skapa omställning genom att tillsammans lära nytt och tänka om kring vad som är önskvärt. I denna kategori finns motioner som genom nya gemensamma riktmärken och ideal vill påverka inrotade idéer om hur vi förväntas vara, leva och bete oss i olika situationer.

Viktoria Vingmarker

Varudeklarerade klimatåtgärdspaket

Sammanfattning

För att underlätta för medborgare att bedöma och jämföra de olika politiska partiernas klimatåtgärdspaket behövs ett likvärdigt sätt att kommunicera de olika förslagens reella potential att påverka klimatförändringen. För att undvika s.k. greenwashing eller risk för investering i otillräckliga åtgärder föreslås att varje klimatåtgärd följs av en vetenskapligt grundad uträkning av hur den väntas påverka klimatet (t.ex. koldioxidekvivalenter eller ekologiskt fotavtryck) samt konsekvensbeskrivning avseende åtgärdens miljömässiga, sociala och ekonomiska påverkan, dvs dess hållbarhet i sin helhet.

Föreslagna åtgärder

- Gemensam struktur på hur politiska partier presenterar sina klimatåtgärdspaket
- Tydliga krav på innehållet i de politiska partiernas klimatåtgärdspaket
- Föreslagna klimatåtgärders reella potential ska bedömas på vetenskapliga grunder, ej utifrån "ideologisk passform"
- De vetenskapligt grundade beräkningarna görs av (nyetablerad) sakkunnig och oberoende enhet knuten till Klimatpolitiska rådet

Motiv och bakgrund

Det är svårt för medborgare med ambition att leva ett klimatsmart liv att avgöra vilka vardagsval som understödjer en sådan livsstil. Det är även svårt för medborgare att avgöra kvaliteten på de olika politiska partiernas klimatåtgärdspaket. Partiernas retorik och kommunikativa självförtroende riskerar att få oproportionerligt stort inflytande. Medborgarna är utlämnade åt att själva bedöma rimligheten och effektiviteten i åtgärderna.

fortsättning # 7

Psykologisk forskning visar att risken finns att man föredrar förslag man känner igen eller som stödjer den nuvarande livsstilen (olika former av heuristik)(*1), vilket inte säkerställer att man väljer förslag med relevant effekt på klimatet. Andra hinder handlar om risken för att effekten av en viss åtgärd äts upp av effekten av en annan (rebound effect, Jevons paradox)(*2) eller att nuvarande infrastruktur och tidigare investeringar får alltför stort inflytande över beslut avseende vad som behövs för att genomföra framtidsrelevanta förändringar (sunk cost)(*2).

För att stärka möjligheten att fatta välinformerade beslut, samt stärka jämlikhet och likvärdiga möjligheter att delta i samhällets demokratiska processer, föreslås därför att det ställs högre och mer kvalificerade krav på de politiska partiernas klimatåtgärdspaket och hur dessa presenteras. Målet är att det ska vara enkelt för medborgarna att jämföra det förmodade utfallet av de olika partiernas förslag. En sorts "varudeklaration" där åtgärdspaketens effekt enkelt kan jämföras med varandra. Klimatpolitiska rådets utvärdering av regeringens klimatpolitik är bra och nödvändig, men eftersom deras bedömning inte vägleder medborgarna i politiska val bör de kompletteras med en oberoende enhet som inför val gör en bedömning av de politiska partiernas klimatåtgärdsförslag och dessas potential att bidra till Parisavtalets mål. Denna politiskt oberoende och sakkunniga enhet, som förslagsvis är knuten till Klimatpolitiska rådet, följer den klimatvetenskapliga kunskaps- och metodutvecklingen och förbättrar kontinuerligt sina kalkyler. De politiska partiernas åtgärdsförslag behandlas alltid på ett likvärdigt sätt, förslagen bedöms på sina egna meriter och anonymiseras därför innan bedömning görs.

Genom den föreslagna förändringen förväntas ett mervärde uppstå genom ökad kunskap både hos allmänhet och politiker avseende vilka åtgärder som har faktisk och relevant effekt på klimatet, vilket ökar möjligheten för successivt bättre förslag.

Klimatåtgärdspaketet föreslås innehålla följande:

- 1) Enbart förslag som är tekniskt genomförbara och ekonomiskt bärkraftiga inom relevant tidshorisont. Tillväxtneutralitet appliceras i den ekonomiska kalkylen, dvs förslagen behöver inte bidra till ekonomisk tillväxt men redovisas som CO₂e-reduktion/investerad krona.
- 2) Förslag som avser både att minska utsläpp och att öka kapaciteten hos kolsänkor, samt klimatanpassningsåtgärder (måste innehålla alla tre åtgärdstyperna).
- 3) Alla reella utsläppskällor måste behandlas, dvs inte bara icke-förnybara och territoriella utsläppskällor utan även konsumtionsbaserade utsläppskällor (privat och offentlig konsumtion samt från import) och utsläpp från exempelvis kalhyggen och annan markanvändning.

fortsättning # 7

4) Konsekvensbeskrivning: miljömässiga, sociala och ekonomiska konsekvenser – positiva/negativa, kort-/långsiktiga, lokala/regionala/nationella/internationella konsekvenser, samt en analys av vilka grupper i samhället som påverkas mest.

5) Handlingsplan och tidsplan för implementering, inklusive ansvariga parter och vilka mandat/resurser dessa får till sitt förfogande. Ska även innehålla plan för utvärdering och för kontinuerlig justering utifrån reella effekter/utfall samt plan för hur oförutsedda bieffekter ska identifieras och hanteras.

6) Beräkning av förväntad klimatpåverkan för varje åtgärd samt för paketet som helhet (förslagsvis med enheten CO₂e, alternativt ekologiskt fotavtryck)(*3,4). Beräkning utförs av oberoende part knuten till Klimatpolitiska rådet.

7) Tidsprognos för hur förslagen påverkar klimatet över tid (t.ex. "med dessa åtgärder skulle 'X' CO₂e sparas in under kommande mandatperiod - fram till 2030 skulle 'Y' CO₂e sparas in - fram till 2045 skulle 'Z' CO₂e sparas in" osv).

*Referenser:

1. Gilovich, T. D., Griffin, D., Kahneman, D. (2002). "Heuristics and Biases: The Psychology of Intuitive Judgment". New York: Cambridge University Press. (se även: Kahneman, Daniel (2017), övers. Pär Svensson. "Tänka, snabbt och långsamt". Stockholm: Volante förlag.)
2. Gifford, R. (2011). "The Dragons of Inaction: Psychological Barriers That Limit Climate Change Mitigation and Adaptation". American Psychologist 66:4, pp.290-302.
3. Mistra Swecia. "Koldioxidekvivalenter – vad är det egentligen?" <https://www.mistra-swecia.se/koldioxidekvivalenter/>
4. Global Footprint Network. <https://www.footprintnetwork.org/our-work/ecological-footprint/>

Gunilla Berglund, Anna Grönberg

Klimatet som obligatoriskt skolämne

Sammanfattning

Efter 2:dra världskriget har konsumtionssamhället svämmat över de planetära gränserna och för denna livsstil bär de vuxna nu levande generationerna ansvaret. De som är barn och ungdomar idag är de som kommer att drabbas värst av konsekvenserna. Samhället är skyldigt att rusta dem för detta. De behöver både kunskap om klimatnödläget, förmåga att ställa om, krisberedskap, hopp om framtiden, ett rättvist förhållningssätt och stark gemenskap. Skolan erbjuder en god infrastruktur föratt nå denna målgrupp. Ett obligatoriskt skolämne "klimatet" bör införas som en röd tråd genom hela skolsystemet.

Föreslagna åtgärder

Jag föreslår:

- * att ett särskilt obligatoriskt skolämne Klimatet inrättas genom hela skolsystemet med en sammanhållen läroplan
- * att nödvändiga resurser som kompetenta lärare och läromedel avsätts för att på ett åldersadekvat sätt anpassa undervisningen.

Motiv och bakgrund

Problemet är att det är dagens barn och ungdomar som kommer att leva i effekterna av den allt värre globala uppvärmningen. För att de skall kunna påverka det som sker behöver de kunskap och gemenskap. Skolan erbjuder en god infrastruktur för detta.

Klimatet behandlas idag utan att vara ett ämne av många lärare, i många olika ämnen. En sammanhållen röd tråd saknas, liksom garantier för att ämnet behandlas på ett adekvat sätt. På grund av ämnets komplexitet behövs särskild lärarkompetens i olika aspekter av ämnet.

Regering och riksdag som bestämmer vad eleverna skall lära sig kan få hjälp av forskare och klimatrörelsen att formulera lagar och förordningar. Huvudmannen och rektorn utformar utbildningen.

Referens: Skolverket

14

Magnus Willner

Klimatpositiv

Sammanfattning

Etablera rörelse, IT-system och organisation för en visuell markering "Den här gatan är klimatpositiv".

Tänk mäklarskylt likt fiber-skyltar som kan användas utanför hem, på gatan, eller i trappuppgången. Det blir något för deltagarna att vara stolta över och en ständig påminnelse för andra att göra likadant.

Systemet bör bygga på självskattning och enkelhet.

Föreslagna åtgärder

- Etablera i rätt instans ett projekt, IT-system och organisation för "Klimatpositiv".
- Driv projekt med tidiga kommuner, bolag och användare. Filma och dokumentera.

Motiv och bakgrund

Varje Svensk har i genomsnitt ett footprint på 7 ton CO₂ och kan med olika miljöåtgärder halvera det. Därefter kan man köpa carbon removal ton abonnemang (låta plantera ålgräsäng, skog, DAC osv) för att bli klimatpositiv, för ca 1000kr/ton och uppåt.

I Svenska förorter ökar antalet miljö-SUVar som "visuell markör" för klimatansvar, men skulle en del av den budgeten lagts på Carbon Removal så skulle effekten blivit ännu större för klimatet.

Det saknas en enkel tydlig visualisering när man som individ, familj, organisation eller kommun genomfört en rad åtgärder och prioriteringar för att ha blivit klimatneutral eller till och med klimatpositiv.

16

Gösta Alfvén, Anne von Heideman

Norm mot utsläpp av fossil koldioxid behöver upprättas

Sammanfattning

Parisavtalet 2015 har fastställt att världen före 2050 helt ska sluta med utsläpp av fossila gaser. Men ännu finns det inte en allmän norm i samhället som stödjer detta.

Vi bör skyndsamt verka för att politiker, industrin, media och medborgare bör var för sig och gemensamt upprätta en klimatnorm: att inte släppa ut fossil koldioxid.

För att upprätta klimatnormen behövs en folkbildningskampanj med utbildning och information till allmänheten och media samt anstiftande av påföljder mot klimatskadliga verksamheter och aktiviteter.

Föreslagna åtgärder

Låt oss tillsammans verka för normen att det är normalt att inte släppa ut fossil koldioxid och onormalt att göra det.

. Låt statliga myndigheter med stöd av klimatforskare och ideella organisationer få till uppgift att genom utbildning och information riktad till allmänheten verka för en förändrad syn och språkbruk på våra skadliga utsläpp av fossil koldioxid.

Motiv och bakgrund

Det är viktigt att regler och lagar i samhället är förankrade i normer. Normen "du ska inte döda" är reglerad i Svea rikes lagar. Att inte utsätta andra för passiv rökning är numera en norm och rökning i offentliga miljöer har följdriktigt blivit reglerad genom lagar. Detta har genomförts efter det att övertygande vetenskapliga bevis lagts fram för rökningens skadliga effekter på folkhälsan.

fortsättning # 16

Utvecklingen går åt samma håll för utsläpp av fossila förbränningsprodukter såsom från bensin och olja. Vetenskapen är idag entydig om dess skadliga effekter på hälsa och klimatet. Parisavtalet 2015 har fastställt att världen före 2050 helt ska sluta med utsläpp av fossila gaser. Men ännu finns det inte en allmän norm i samhället som stödjer detta. Vi behöver komma till insikt att vi befinner oss i en övergångsfas från att tidigare ha trott att utsläpp av fossil CO₂ är normalt till att nu förstå att det är onormalt, då det håller på att förstöra förutsättningarna för ett bra och anständigt liv på jorden. Varje stund sker massiva utsläpp från bilar, båtar, flygplan, gräsklippare och andra förbränningsmotorer.

Detta sker i allmänhet utan kommentarer, än mindre utan uttalad plan på ändrat beteendet. Vi ser det överallt, på gatan, i trädgården, i fabriken, i vatten och i luften. Nästa alltid utan kommentarer ser vi program och artiklar i radio, TV och tidningar, som visar det dagliga skadliga beteendet. Det är viktigt att upprätta normen att inte släppa ut fossilt CO₂ i media och hos allmänheten. Och att ständigt framhäva den, ty annars frigör vi oss inte från den felaktiga uppfattningen, att vi kan fortsätta att leva som vi länge gjort. Och särskilt viktigt är att påpeka normen då vi bryter mot den.

Ett typexempel är biltävlingar. Det kallas för sport men är i ett planetärt perspektiv ett skadligt beteende, ett sätt, ja ett onödigt sätt att släppa ut mycket fossil CO₂ på. TV visar återkommande sådana händelser som något positivt utan kommentarer om det destruktiva i beteendet. Det måste bli ett slut på det.

Många lever fortfarande i tron att dödliga väderhändelser, extrema värmeböljor, skyfall, orkaner, issmältning, torka och skogsbränder är naturliga händelser orsakade av cykliska variationer i vädret och inget att oroa sig för. Oljeindustrin och politiska opportunisterna har satsat stora resurser och prestige för att främja klimatförnekelse och klimatskepticism. Med en ny norm blir det svårare att hålla sig kvar i denna felaktiga föreställning.

Låt väderhändelser såsom värmeböljan över västra Kanada och USA med temperaturer nära 50°C och den ökade förekomsten av svåra översvämningar i Europa och Sverige väcka större ansvar från allmänhet, media och politiker för vårt klimat. Det är inte längre normalt att släppa ut fossil CO₂.

Statliga myndigheter som Folkhälsomyndigheten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap tillsammans med klimatforskare och ideella organisationer behöver sätta upp en motkampanj mot den desinformation och vetenskapsförakt som är utbredd i delar av samhället.

fortsättning # 16

Vi bör skyndsamt verka för att politiker, industrin, media och medborgare bör var för sig och gemensamt upprätta en klimatnorm: jag, du och vi, enskilt och tillsammans införlivar medvetet och i handling normen att inte släppa ut fossil CO₂ i enlighet med Parisavtalet.

Att det sedan är svårt att leva CO₂ - neutralt är en insikt vi måste leva med tills politiska förändringar, som vi medborgare måste delta i, blivit mer genomgripande.

Tove Ahlström

Satsa en miljard på folkbildning så att Sverige klarar klimatomställningen

Sammanfattning

I Parisavtalet konstateras att allmänhetens medvetenhet och tillgång till information om klimatomställningen är en förutsättning för att vi ska kunna nå målet om att hålla den globala upphettningen under två grader. Regeringen har undertecknat detta viktiga globala styrdokument och Naturvårdsverket påpekar i en utredning att mer behöver göras för att skapa delaktighet hos medborgarna. En stor del i lösningen är den svenska folkbildningsrörelsen, en väletablerad samhällsinfrastruktur som borde få en stärkt roll och riktade medel så att vi kan lyckas med klimatomställningen.

Föreslagna åtgärder

Att regeringen, förslagsvis under Utbildningsdepartementet, öronmärker en miljard svenska kronor för folkbildning om klimatomställningen.

Motiv och bakgrund

Samhället behöver ställas om radikalt för att mildra och möta klimatförändringarna. Detta kräver politiska beslut, ett ansvarstagande i näringslivet och offentlig sektor samt eget agerande från medborgarna. För att omställningen ska bli verklighet behövs förståelse från medborgarna för behovet av faktisk förändring. Omställningen innebär stora möjligheter, men den kommer också att utmana invanda beteenden och skapa målkonflikter och motsättningar. Det behövs en levande demokratisk och kritisk dialog kring hur vi bäst kan nå de klimatpolitiska målen.

fortsättning # 19

Att medborgarna är väl införstådda med omställningen och dess konsekvenser är en demokratifråga och en rättighetsfråga. En så djupgående samhällsförändring med så stor påverkan på människors liv och vardag har varje medborgare rätt att vara väl insatt i.

Rapporten "Klimatagenda för Sverige" (Material Economics, 2021) från den oberoende tankesmedjan Global Utmaning utgör den första helhetsberäkningen av hur Sveriges utsläpp kan minska till nettonoll år 2045. Insikterna i rapporten har omvandlats till ett utbildningspaket för att nå ut till en bredare allmänhet via studieförbund och fackföreningar. Syftet är öka kunskapen om hur vägen till ett fossilfritt samhälle faktiskt kan se ut – och därmed öka engagemanget för omställningen.

Folkbildningsrörelsen har tidigare haft en viktig uppgift vid stora samhällsförändringar, till exempel när Sverige blev en demokrati och gick från jordbrukssamhälle till industrination. Folkbildningen når över en miljon människor och finns i hela landet, även i de glesbefolkade delarna. Organisationerna är värderingsdrivna, demokratiskt styrda och har ett demokratiframjande syfte.

Därför kan folkbildningen återigen spela en stor och central roll. Medborgarna behöver information och utbildning i bred skala. Sverige har gjort det förut och kan upprepa framgången, men då behöver vi satsa. Därför föreslår vi att regeringen, under förslagsvis Utbildningsdepartementet, öronmärker en miljard svenska kronor för folkbildning om klimatomställningen. Studieförbund och folkhögskolor kan med detta nå en stor del av befolkningen och adressera tillkortakommanden som identifierats av Naturvårdsverket (2020).

Med en sådan miljardsatsning skulle studieförbund och folkhögskolor varje år kunna anordna 10 000 kulturarrangemang, 5 000 studiecirkel, 600 korta och 300 längre folkhögskolekurser om klimatomställningen och medborgarnas roll i denna. Satsningen skulle kunna nå över en halv miljon människor om året. Även med överlappningar skulle folkbildningen med råge nå många svenskar om satsningen pågår under fyra år.

Sverige och hela världen behöver brådskande en modig och effektiv klimatpolitik.

Med större ambition och en effektiv användning av ett etablerat nätverk av studieförbund och folkhögskolor kan Sverige bli världens främsta gröna industrination. Vi kan, vi vill och vi ska nå klimatmålet, skapa framtidens jobb och behålla vår välfärd. Vi står inför en omvälvande förändring, den största under vår livstid.

fortsättning # 19

Människor måste få en möjlighet att söka kunskap och utbilda sig om klimatomställningen i bred skala. Det krävs en stor satsning på folkbildning för att vår klimatomställning ska bli effektiv, rättvis och inkluderande.

Material Economics. (2021). Klimatagenda för Sverige – En plan som kombinerar netto-noll utsläpp med industriellt värdeskapande.
<https://globalutmaning.se/klimatagenda-for-sverige-en-plan-som-kombinerar-netto-noll-utslapp-med-industriellt-vardeskapande/>

Naturvårdsverket. (2020). Fordjupad analys av den svenska klimatomställningen 2020 (Rapport nr. 6945). <https://www.naturvardsverket.se/om-oss/publikationer/6900/fordjupad-analys-av-den-svenska-klimatomstallningen-2020/>

*Deltagarna på vävutbildningen genom vävlärare Eva Martinsson,
Vävutbildningen på Fristads Folkhögskola*

Förmedla kunskap inom handvävning genom välutbildade lärare

Sammanfattning

Handvävare är ett yrke för framtiden.

Vävning med dess material och redskap har minimal påverkan på natur och klimat.

Vävning har en lång tradition i Sverige och har alltid varit en del av en cirkulär ekonomi.

Vävning kan utövas på flera nivåer; professionellt, inom rehabilitering och som hobby.

Vävning kan utövas av människor i alla åldrar.

Vävning är en skapande process som ger välbefinnande.

Vävlärare är ett yrke med specialistkompetens.

Det finns idag ingen utbildning till vävlärare.

Föreslagna åtgärder

Starta utbildning till lärare i handvävning.

Ge fler möjlighet att försörja sig på hantverk och konsthantverk genom förändrad skattepolitik.

Gynna inhemska naturmaterial framför importerade syntetmaterial.

Motiv och bakgrund

Idag finns ingen utbildning till lärare i handvävning. Den utbildning som tidigare fanns som en påbyggnad på textillärodbildningen, lades ner i början av 90-talet. Det krävdes även förkunskaper i vävning för att antas till textillärodbildningen, fram till början av 80-talet. Den djupa kunskapen om vävning som tidigare varit självklar, har alltså nedmonterats.

fortsättning # 22

Att skapa något med händerna stärker självförtroendet och ger ett ökat välbefinnande. Handvävning kan utövas av alla åldrar och på flera nivåer; professionell, som hobby och inom rehabilitering. Det är inte heller könsbundet.

Kulturarvet på det textila området, där vävningen är central, har en lång tradition och har alltid varit en del av cirkulär ekonomi.

De material handvävaren använder är oftast naturmaterial, såsom ull och lin, fibrer som är nedbrytbara och giftfria och därmed skonar naturen. Lin kan odlas och förädlas i Sverige och de svenska fårens ull tas tillvara och spinnas i Sverige. Att framställa inhemskt material betyder minskade transporter som annars belastar miljön. Handvävning kan använda inhemska, miljövänliga material. Handvävare använder överskottsmaterial från industrin samt återbrukar begagnade textilier.

Handvävda tyger som vävs i vårt land kan bidra till en mer hållbar ekonomi. Med rätt stöd och skattepolitik kan en handvävare försörja sig. En vävstol går på fossilfri energi och avger ingen koldioxid. Däremot lagras CO₂ i vävstolens träkonstruktion. Vävning kan alltså även ur klimatsynpunkt bli en hållbar försörjning.

Handvävare är ett yrke för framtiden. Handvävning kräver omfattande kunskaper om vävtekniker och deras konstruktion, material och redskap, efterbehandlingar samt färg och form. En gedigen utbildning av hög kvalitet till lärare i handvävning är grunden för att bibehålla och föra vidare kunskaper inom detta område till kommande generationer.

23

*Deltagarna på vävutbildningen genom vävlärare Eva Martinsson,
Vävutbildningen på Fristads Folkhögskola*

Hantverk - en väg till ett hållbart samhälle

Sammanfattning

Det slängs mycket textil bland våra sopor som skulle kunna tas tillvara på annat sätt tex bli trasmattor, konstverk mm.

Vi behöver bli ännu bättre på att ta tillvara ullen från fåren för att spinna garn som kan bli till kläder av bra kvalité som håller länge.

Att arbeta med hantverk ger många positiva effekter, inte minst sociala och hälsomässiga. Många invandrare har kunskaper inom hantverk och skulle på så sätt lättare integreras i samhället samt bidra med sina kunskaper.

Föreslagna åtgärder

Lägre moms på hantverk

Gynnsammare skatteregler för hantverkare

Fler utbildningar inom hantverk

Skapa fler mötesplatser för integration via hantverk

Motiv och bakgrund

Vi som skriver denna motion går vävutbildning på Fristad Folkhögskola och vi har vitt skilda bakgrunder. Vi talar utifrån vävning som är vårt hantverk, men vår motion kan komma ifråga för många fler hantverk av olika slag.

Vävning av trasmattor är ett exempel på cirkulär ekonomi där man använder sig av gamla textilier dvs de försvinner inte bara ut ur kretsloppet som slit-och-slängvaror, utan används igen för att skapa nya textilier i vävstolen. Ett annat exempel är alla de som idag besöker secondhand butiker och handlar kläder för att omvandla dem till något nytt. Det krävs dock kunskaper för att kunna utföra ett hantverk väl.

fortsättning # 23

Fortfarande importeras mycket av de garner vi använder. Det har skett en förbättring på senare år när det gäller ull, som förr oftast brändes. Idag samlas en del in och skickas till spinnerier för att spinnas till garn. Det skulle behövas ännu fler spinnerier i Sverige för att minska import och transporter och därmed bidra till ett bättre klimat.

På en del ställen i Sverige har man restaurerat gamla stampar som används när ett ulltyg förvandlas till ett vadmals tyg, som blir vattenavstötande och något så när vindtätt. Vadmalstyg belastar inte klimatet på samma sätt som en jacka eller kappa framställt på det sätt som är vanligast idag. Fåren som ger ullen skulle även göra än mer nytta om de betar på gamla hagmarker som har hög mångfald av växter (örter och träd som binder koldioxid).

Vävning förekom förr runt om i hela landet för att få fram textilier till vardagslivets handdukar, lakan, kläder m.m. Detta har minskat betydligt sedan ett halvt sekel tillbaka. Många har idag inte förståelsen för hur mycket arbete och kunnande som t ex ligger bakom att få fram en färdig handduk från linfältet. Genom kunnande om hantverk och materialval kan en gammal kultur leva vidare i vårt samhälle och på så sätt bidra till ett bättre klimat på alla sätt.

Det behövs därför en vävläro-utbildning då detta inte längre finns. Det behövs även fler utbildningar inom hantverk och ökad möjlighet att gå som lärling hos skickliga utövare av olika slags hantverk.

Alla människor passar inte in på den arbetsmarknad som finns idag, utan behöver en tryggare och lugnare arbetsplats. Arbete med hantverk kan också öka socialt välmående, integration och värdet av långsamhet. Verksamhet inom hantverk skulle kunna bidra till detta.

Momsen skulle behöva ändras alternativt slopas på varor som framställs på ovan beskrivna sätt, för att kunna ge en ökad försäljning och därmed fler hållbara jobb. Skattereglerna skulle behöva bli gynnsammare för de som vill kunna försörja sig på sitt hantverk.

35

Anna Sjöberg Ahlenius, Sarah Alisch, Elsa Wibling

Mer bistånd till kvinnors rätt till utbildning i fattigare länder

Sammanfattning

Vi vill att kvinnor ska få rätt till utbildning i alla länder, då detta gynnar samhället och demokratin. Det ger oss fler människor med fler smarta tankar och idéer som kan hjälpa oss i den pågående klimatkrisen.

Föreslagna åtgärder

Optimera och rannsaka budgeten.

Ge ökade möjligheter för kvinnor att fullfölja sin utbildning.

Stöd fler företag som jobbar för kvinnors rätt till utbildning.

Motiv och bakgrund

Brist på utbildning hör ihop med klimatkrisen. Problemet är att Sverige tar utbildning för givet. I många andra länder är utbildning en lyx och inte en självklarhet, speciellt inte för unga kvinnor och flickor. Denna motion hör ihop med klimatkrisen eftersom utbildning innebär fler kunniga och bildade människor, som i sin tur bidrar till människors upplysning om klimatkrisen. Detta kan leda till solida idéer och innovation, exempelvis inom klimatforskning och politiskt engagemang. Det är tydligt att vi behöver en omprioritering i statsbudgeten, där vi behöver en större satsning på kvinnors utbildning för att nå resultat.

Det är lätt att tolka detta fenomen som en övergripande brist på beslutskraft.

I fattigare länder vill vi att överlevnad ska vara en självklarhet, inte något du ska behöva kämpa för varje dag. I längden kommer satsningar på utbildning leda till mindre fattigdom och ett mer demokratiskt samhälle. Alla människor kommer få en chans att påverka, få ett jobb och tjäna pengar. Genom bistånden kommer vi skapa fler resurser för länder. De kommer kunna lägga mer fokus på kvinnors utbildning och därmed kunna bygga ett samhälle med ett nytt grönt tankesätt. Det kommer även leda till större ansvar inom klimatkrisen.

fortsättning # 35

En samverkan mellan flera sak-myndigheter är naturligtvis ett måste. Men också involvering av regionala och lokala beslutsfattare och biståndsorganisationer. Att var och en sitter självmant och tänker finns det inte tid för - effekten blir alldeles för svag.

Det finns redan idag liknande initiativ med bistånd, men de behövs innovativa sätt att gå till väga, det ska också gå till på ett handlingskraftigare och mer beslutsfälligt sätt.

Och som vi alla vet påverkar detta även den pågående klimatkrisen avsevärt negativt.

Unicef, Alla barns rätt till utbildning, hämtad från:
<https://unicef.se/fakta/utbildning>, senast redigerad 2021-11-16.

Esmeralda Sjögren

Inför undervisning om klimatkrisen i den svenska skolans läroplan

Sammanfattning

Klimatkrisen kommer att påverka hela samhället och ungdomarna är en del av förändringen därför behöver undervisning i klimatkrisen inför som en central del i skolans läroplan. En nyligen utgiven Novoundersökning på förfrågan från Våra barns klimat bekräftar att åtta av tio unga mellan 12 till 18 år efterfrågar undervisning inom miljö-och klimatkunskap i skolan. Med andra ord råder det inte brist på handlingskraft hos unga men regeringen behöver förvalta ungdomarnas engagemang redan i skolan. Regeringen har inte tid att vänta, krisen är redan här. Dagens ungdomar kan vara en del av lösningen.

Föreslagna åtgärder

Jag yrkar att den svenska regeringen bör införa undervisning om klimatkrisen som ett obligatoriskt ämne i läroplanen genom att lärarna får utbildning i klimatkunskap och krishantering.

Jag yrkar att sveriges regering måste förse skolornas nuvarande kuratorer och studie-yrkesvägledare med fortbildning inom klimatpsykologi, för att kunna bemöta ungas växande klimatångest.

Motiv och bakgrund

Skolan spelar en nyckelroll i arbetet för att Sverige ska kunna uppnå målen i Agenda 2030 och Parisavtalet, trots detta ingår inte klimatkunskap som ett ämne i läroplanen. Vår tids ungdomar och barn är de som kommer få ta ansvar för klimatförändringarnas konsekvenser som tidigare generationer orsakat. Samhället har en skyldighet att skydda barn och ungas rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Klimatkrisen är ett direkt hot mot dessa. En nyligen utgiven Novoundersökning på förfrågan från Våra barns klimat bekräftar att åtta av tio unga mellan 12 till 18 år efterfrågar undervisning inom miljö-och klimatkunskap i skolan.

fortsättning # 42

I dagsläget finns det goda incitament i skolverksamhetens styrdokument för att utforma en funktionell hållbarhets – och klimatundervisning. Problematiken är att det ännu inte finns något utformat nationellt ramverk för hur klimatundervisning skall ske i praktiken. Vägledande exempel finns att tillgå. Exempelvis blev Italien år 2019 det första landet i världen med att införa undervisning om klimatkrisen som ett obligatoriskt ämne. Nya Zeeland har även hämtat inspiration från Italiens arbete med klimatfrågan. Under sina lektionsledda timmar får eleverna tillgång till olika material där de lär sig praktisera aktivism och känslöhantering av klimatångest. För att kunna utforma en funktionell läroplan som inte förminskar klimatnödläget bör ämnet "klimatkrisen" införas som ett eget ämne, med samma ställning som NO eller Svenska. Följaktligen, bör undervisningen utgå från att vara så kallat "transformative", genom att fostra till engagemang och handling. Risken finns annars att eleverna endast förse med faktakunskap utan att konkreta färdigheter ges för att kunna tillämpa kunskapen i verkligheten. Regeringen är skyldiga att förse lärarna med god faktakunskap om klimatkrisen samtidigt som dem vägleds via en konkret läroplan.

Lärarna måste rustas med rätt verktyg för att kunna undervisa om klimatfrågan men samtidigt krävs resurser för att hantera ungas ökade klimatångest. Skolelever inlärningsförmåga hämmas när de bär på oro samt rädsla för klimatförändringarna. I den största vetenskapliga studien om klimatångest "Young People's Voices on Climate Anxiety, Government Betrayal and Moral Injury: A Global Phenomenon" (The Lancet Planetary Health, 2021) där 10 000 unga deltog världen över konstaterar en forskargrupp att tre fjärdedelar är rädda för framtiden och att över hälften känner att regeringen svikit dem. Genom att förse skolornas nuvarande kuratorer och studie-yrkesvägledare med fortbildning inom klimatpsykologi stärks elevhälsan. Om ungas klimatångest inte hanteras kan det påverka deras psykiska hälsa negativt. När skolan får förutsättningar för att arbeta med klimat- och miljöfrågorna uppnås även delmål 4:7 i Agenda 2030, samt artikel 12 i Parisavtalet som lyder följande:

- Agenda 2030 (delmål 4.7: Utbildning för hållbar utveckling och globalt medborgarskap).
- Parisavtalet (artikel 12 och Action for Climate Empowerment-agendan)

Klimatförändringarna kommer tvinga alla samhällets institutioner att ställa om för att klara dem utmaningar som vi står inför. Skolan har en god infrastruktur redan på plats. Nu måste också läroplanen hänga med i förändringen, och användas för att ge ungdomar och hela skolväsendet rätt kunskap om klimatkrisen. Regeringen har inte tid att vänta, krisen är redan här. Dagens ungdomar kan vara en del av lösningen, och skolan är nyckeln till det.

fortsättning # 42

Jag föreslår att regeringen vidtar följande åtgärder:

- Den svenska regeringen bör införa undervisning om klimatkrisen som ett obligatoriskt ämne i läroplanen genom att lärarna får utbildning i klimatkunskap och krishantering.
- Sveriges regering måste förse skolornas nuvarande kuratorer och studieyrkesvägledare med fortbildning inom klimatpsykologi, för att kunna bemöta ungas växande klimatångest.

Bonita Terra Ruckert Costa

Influencers i kampen bort från vårt slit och slängsamhälle

Sammanfattning

Motionen omfattar Sveriges influencers som influerar befolkningen till att konsumera mer. Reklam, samarbeten och kampanjer på deras sociala medier som når ut till olika målgrupper av befolkningen. Influencers använder sin plattform för att visa upp exempelvis varor, tjänster samt produkter för att sedan konsumenterna skall köpa. Köpprocessen för konsumenten och hur det kan påverkas av influencers plattform. Relationen mellan influencers och deras media tillsammans med konsumenterna. Indirekta och direkta påverkan på konsumtionen för Sveriges befolkning.

Föreslagna åtgärder

Influencers ska inte få uppmuntra Sveriges befolkning till att shoppa. Inga influencers skall utföra samarbeten med företag som reklam ute i median för uppmuntra shopping. Staten kan använda sig av ett styrmedel genom att beskatta den vinst som influencers tjänar via deras reklam och samarbeten som leder till ökad konsumtion. Samarbeten med företag, shopping liksom klimatpåverkan.

Motiv och bakgrund

Influencers blir sponsrade av företag för att visa upp deras vara på sin plattform. Eftersom influencers har många följare så når dem ut till många i samhället genom deras sociala medier. Sveriges influencer har ett inflytande till slit och släng samhälle. Det påverkar klimatet genom att vi konsumerar mer efter deras reklam. När vi konsumerar så släpper det ut giftiga utsläpp. Transporten från utlandet / inom landet till oss innebär ytterligare utsläpp. Samt produktionen på varan kan innebära en påfrestning för klimatet. Det går åt enorma mängder av vatten när man producerar jeans. Det går åt 1,4 kilo kemikalier och 6200 liter vatten till ett par jeans, jeans produktionen bidrar till 13 kg CO₂e. Det omfattar koldioxidutsläpp från 89 kilometers bilkörning med en mellanstor bil för endast ett par jeans. Influencers marknadsföring nås det en ny målgrupp med ett visst budskap som känns både genuin och självsäkert.

fortsättning # 47

Av den trovärdighet som bildas skapas det en ökad försäljning samt fler öppningar, vilket i sin tur leder vidare till förläggningsen som ökar intäkterna. På så sätt får man en fokusgrupp på de köp när man skapar en influencer kampanj.

Det utfördes en enkät av textilhögskolan i Borås, där man undersökte influencers roll på konsumenternas köpprocess. Hur viktigt det är för konsumenterna att känna en form av relation respektive trovärdighet till influencers för att det vidare skall påverka köpet. De använde sig av den primära åldersgruppen 18-30 bland både män samt kvinnor. Ur den undersökningen framställdes det att konsumenterna använder sig primärt av influencers främst i deras köp. Detta bygger upp en trovärdighet samt en relation. Där vi konsumenter ser influencers som ett fastställt hjälpmedel. En resurs som är given till deras köpprocess. Influencers har inte endast en direkt påverkan på konsumenterna, utan de har även en indirekt påverkan. Många respondenter har svarat att de har genomfört olika köp där man sett produkten på influencers plattform, att dem indirekt gjort reklam för olika produkter. Forskningen sammanställer att influencers bidrar till direktiva normer för hur modeföretag kan maximera sin marknadskontakt genom dagens influencers, för att vidare kunna påverka våra köp. Genom sociala medier får befolkningen en uppmuntran för shopping. Sociala medier gör reklam för produkter och varor som når ut till befolkningen. Vi ser det och tänker att vi också vill ha det på grund av att vi kanske ser upp till denne influencer, samt att man byggt upp genuina åsikter och känner att influencers är trovärdig. Som i sin tur leder till att vi klickar in varan och handlar den enkelt och smidigt.

Undersökningen visar att de köpare som har en positiv uppfattning på dagens influencers har en stor omfattning så värderas respektive upptas den information som influencers har via sin marknadsföring. Av att uttrycka sina åsikter på sin plattform kan influencers vidare influera köparens köpprocess. Eftersom att köparna har en viss tendens att tycka att influencers är kompetenta men även professionella inom deras områden. Det leder vidare i sin tur till att influencers har den möjlighet att inverka till vad som skall klassas som trendigt.

Den digitala miljön det vill säga sociala medier, har en viss influerad makt på konsumenternas köpbeteende. Influencers på sociala medier har möjligheten att påverka våra köpprocessen, influencers har både en inflytelse på köparens behov av varor samt produkter. Men dem har även en påverkan på information och utvärdering av olika slags valmöjligheter som framställs.

Vi måste göra någonting åt de som influerar oss till att konsumera som vi gör. Med det sagt så borde vi skatta på reklam/samarbeten som uppmuntrar respektive ökar konsumtionen. Genom den vinst som influencers får via sitt samarbete borde en summa beskattas till miljön. Den summan pengar kan gå till olika fonder som i sin tur hjälper klimatet.

Andreas Eklund

Obligatoriskt att arbeta hemifrån minst tre dagar i veckan, om man arbetar på kontor mha internet och telefon

Sammanfattning

Så som det var före pandemin och så som det ofta är nu också, så ska man åka in till kontoret varje dag. Man kan om man är envis få "dispens" och arbeta hemifrån ibland. Det borde vara precis tvärtom. Det borde stå i Lagen att den som arbetar på kontor och som främst behöver tillgång till dator och internet samt telefon, ska arbeta hemifrån minst tre dagar i veckan. Det är bra för klimatet, miljön, ger billigare underhåll av vägar, bättre framkomlighet för de som behöver köra på vägar, m.m.

Föreslagna åtgärder

Det borde stå i Lagen att den som arbetar på kontor och som främst behöver tillgång till dator och internet samt telefon, ska arbeta hemifrån minst tre dagar i veckan.

Motiv och bakgrund

Så som det var före pandemin och så som det ofta är nu också, så ska man åka in till kontoret varje dag. Man kan, om man är envis, få "dispens" och arbeta hemifrån ibland. Det borde vara precis tvärtom. Det borde stå i Lagen att den som arbetar på kontor och som främst behöver tillgång till dator och internet samt telefon, ska arbeta hemifrån minst tre dagar i veckan. Arbetsgivaren skulle kunna vara skyldig att hjälpa till med att ordna datorer, internet och telefon till sina anställda. Det blir många transporter som inte kommer att behöva göras om en sådan lag införs. Det blir många resor med bil som idag körs på i huvudsak fossila drivmedel som inte längre behöver göras. Det blir stora volymer av i huvudsak fossila drivmedel som inte kommer att förbrännas och ge utsläpp av fossil CO₂

fortsättning # 53

(nettoutsläpp av CO₂ till atmosfären) och andra avgaser som giftiga kolväten, sot och partiklar, kväveoxider, m.m. Dessutom minskar slitaget av vägar. När slitaget av vägar minskar, så kan underhåll och reparationer av vägar också minskas. Det blir mindre utsläpp av slitage-partiklar från vägarna också. Det här vore bra både för klimatet och för luftkvaliteten och miljön. Det blir mindre trängsel på vägarna också. Då går det fortare för de som måste ut och åka i trafiken att komma fram. Mycket tid skulle därmed sparas för många. Blåjustrafiken, dvs ambulanser, polis, brandkår, m.m. skulle komma fram till nödställda snabbare och inte fastna i bilköer.

Gitte Jutvik Guterstam

Hållbar utveckling; Förverkliga intentionerna i läroplanerna

Sammanfattning

Utbildningssektorn är en viktig aktör när klimatmålen ska nås. I grundskolans läroplan betonas vikten av hållbar utveckling i flertal ämnen. Undervisningen ska ha ett miljöperspektiv och belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling. Styrdokumenten framhåller alltså utbildning för hållbar utveckling, däremot brister förverkligandet av dessa intentioner. Motionen yrkar på åtgärder i form av regeringsuppdrag till berörda myndigheter.

Föreslagna åtgärder

Klimatriktdagen uppmanar kommande regering att

- Ge Skolverket uppdrag och finansiering för att initiera ett utvecklingsarbete för utbildning i hållbar utveckling
- Sprid Skolinspektionens kvalitetsgranskning av lärandet för hållbar utveckling.
- Uppdra åt Universitetskanslerämbetet att förändra lärarutbildningen så att utbildning för hållbar utveckling integreras på lärarutbildningar

Motiv och bakgrund

Enighet råder om att styrdokumenten ger stöd för hållbar utveckling i undervisningen. Dessvärre har varken den tidigare så höga internationella svansföringen eller satsning på forskning fått önskvärd omsättning i undervisning och skolornas vardagsarbete. Initiativ som Den Globala Skolan och det arbete en rad organisationer genomför att föra ut forskningsresultat, arrangera kompetensutveckling för lärare och göra läromedel är glädjande. Men utan mer kraftfulla signaler från ansvariga kommer skollärdare och lärare inte prioritera pedagogiskt utvecklingsarbete. Alla elever ska få tillgång till relevant kunskap och motivation att vara delaktiga i samhällets hållbara utveckling. Regeringen bör därför omgående ge berörda myndigheter tydliga och långsiktiga uppdrag att stärka utbildning för hållbar utveckling i lärarutbildning, i Skolverkets utvecklingsarbete samt genom Skolinspektionens uppföljningar.

Eva Gustavsson

Konsumentdriven minskning av energianvändningen för internet

Sammanfattning

Internet står för en avsevärd del av världens energianvändning och ökar med 26 procent varje år samtidigt som världens elproduktion bara ökar med två procent. Konsumenter av internettjänster bör genom miljömärkning få kunskap om vilka leverantörer som har energieffektiva serverhallar för att kunna driva på teknikomställningen. Konsumenterna bör även få hjälp med att frivilligt kunna begränsa sin internetanvändning och kunskap om vilken energianvändning och klimatutsläpp olika tjänster medför.

Föreslagna åtgärder

- Inför miljömärkning av digitala tjänster
- Genomför en informationskampanj om hur mycket energi och klimatutsläpp olika internettjänster medför
- Kräv av internetleverantörer att de erbjuder alternativa abonnemang där internettillgången stängs av vissa tider
- Skapa incitament att rensa ut gamla inaktuella data från servrar
- Skapa standarden att filmer på webbplatser måste startas aktivt

Motiv och bakgrund

Internet står för en avsevärd andel av världens energianvändning. Att använda en vanlig smartphone drar ungefär lika mycket el som ett kylskåp. Men att ladda mobilen kräver bara en försumbar del av den energin. Resten av elförbrukningen sker inte hemma hos oss utan i serverhallar, där data lagras, och vid överföring av data.

fortsättning # 71

Siffror mellan 3 och 13 procent av världens energianvändning nämns beroende på hur mycket som räknas in. Internet ökar med 26 procent varje år samtidigt som världens elproduktion bara ökar med två procent. Till en del kan denna elanvändning minskas genom bättre teknik. Tyvärr har dock konsumenten av internettjänster sällan någon kunskap om vilka leverantörer som har de mest energieffektiva eller utsläppssnåla serverhallarna och kan därför inte vara med och driva på teknikomställningen. Därför behövs miljömärkning av digitala tjänster och abonnemang.

Skärmtiden och mobilfixeringen blir ett allt större problem för många människor, inte minst för små barn som får sämre kontakt med sina mobilfixerade föräldrar. Vi hör också med jämna mellanrum att de som skapar våra sociala medier inte låter sina egna barn leva med dem:

<https://www.ytterjarnaforum.se/utbildning/hightech-foraldrar-valjer-teknikfria-skolor-sina-barn/> Många föräldrar försöker begränsa sina barns skärmtid, med varierande framgång. Att efter eget val kunna beställa ett mobil- eller internetabonnemang med begränsningar av tiden det är tillgängligt skulle underlätta livet både för den som vill underlätta för sig själv att inte fastna med sociala medier och den som vill begränsa det för familjemedlemmar. Och samtidigt skulle det givetvis minska klimatpåverkan.

Olika tjänster och beteenden på internet medför olika hög energianvändning. Här behövs information till allmänheten om hur mycket koldioxidutsläpp och/eller hur stor elförbrukning en olika tjänster medför, t.ex. streamade filmer, facebook-uppdateringar, webbmail istället för e-postprogram. Filmer och filmklipp är mycket energikrävande, och därför borde inbäddade filmer på webbplatser inte startas automatiskt utan enbart med ett aktivt val.

En annan stor energislukare inom internet är gamla inaktuella data som ligger kvar på serverarna, kanske bara bortglömda. Det kan den vanliga internetanvändaren vid en sökning på årligen återkommande evenemang notera: Det är ofta lättare att hitta info om valborgselden eller idrottstävlingen för fem år sedan än den som snart ska äga rum. Här behövs incitament att rensa bort gamla data som blivit bortglömda, eller som inte behövs längre. Detta är en anledning till att energislukande serverhallar ständigt behöver nybyggas och byggas ut.

Ola Gabrielson

Gör cirkulär attityd till norm!

Sammanfattning

Stat och kommuner ska gå före i en attitydförändring till återbruk av begagnade byggnader, maskiner, möbler, och fordon i sin egen verksamhet. Företag och privatpersoner som gör detsamma ska premieras. Media och kultursektorn ska engageras i samarbeten kring cirkulär attityd.

Föreslagna åtgärder

- Det allmänna, stat och kommuner, måste gå före i att göra återbruk till norm.
- Media och kultursektorn ska engageras i arbetet med attitydförändringar.
- Reklambranschen måste, frivilligt eller med regleringar, upphöra att stimulera till klimatskadlig konsumtion.

Motiv och bakgrund

Dagens skattesystem kan göra det lönsamt att skrota en maskin, möbel, eller annan tillgång och köpa ny, oavsett om den gamla är fullt användbar. Fullt användbara byggnader rivs därför att det är "billigare att bygga nytt". Ständigt ökande krav på till exempel byggnaders miljöegenskaper, bilars trafiksäkerhet, eller möblers ergonomi skapar en ständigt växande konsumtion, i ett läge då vår konsumtion redan pressat in planeten i en existentiell kris.

Från och med nu måste vi ifrågasätta all vår konsumtion utifrån de konsekvenser den kan få för klimatet. Ekonomiska, ergonomiska eller säkerhetsmässiga krav får inte längre självklart prioriteras; det ska snarare till väldigt starka andra skäl för att behöva byta eller nyförskaffa en maskin e.d. för att klimatkraven inte ska väga tyngst.

Lagstiftarna har här ett mycket stort ansvar genom att skapa skatte- och andra lagar som premierar en cirkulär attityd, och dessutom att förgå med gott exempel. Lagstiftaren har också indirekt visst inflytande över landets konsumtion genom samarbeten med näringslivet och andra initiativ.

fortsättning # 91

Media och kultursektor har stort inflytande på våra attityder, till exempel kring vad som är ett gott liv. Ofta är detta goda liv skildrat som en, för många, ouppnåelig lyx. Detta tvingar fram irrationell konsumtion som exempelvis semesterresor till något lågprisland för att åtminstone någon vecka om året kunna uppfylla normen och känna sig som att man "lever lyxliv", till skada både för klimatet och för det fattigare landets befolkning och natur.

Reklambranschen lever på att maximera vår konsumtion, och kan ses som närmast kontraproduktiv i detta arbete. Samtidigt utgör den en enorm källa till kunskap om metoder att påverka våra attityder.

Henrik Hagegård

Släpp in beteendevetarna i omställningsarbetet!

Sammanfattning

Utan känsla ingen handling.

Vi vet mycket väl hur vi styrs av det som vi är väl förtrogna med känslomässigt.

För att säkra samhällets långsiktigt hållbara utveckling : prioritera högre och involvera beteendevetenskap i omställningsarbetet! Detta som komplement till satsning på teknik.

I idrottsvärlden är beteendevetaren viktig och mentala träningen avgörande. Där skapas vinnarkänslan. Den känslan, den måste skapas också för det omställda samhället.

Gör omställningsarbetet även till en humanistisk disciplin och låt inte tilltron till teknik stå allenarådande!

Känsla är en människoegenskap.

Föreslagna åtgärder

Det vi är känslomässigt förtrogna med har vi lätt för att ta itu med.

Ge plats för beteendevetaren i hållbarhetssträvan!

Idrottsvärldens metodik för mental träning avgör - kanhända så också i samhällsomställning.

Ta reda på vad som kan tänkas grundlägga känsla för det omställda.

Tillsätt en arbetsgrupp med bred kompetens enligt ovan och gör en förstudie!

fortsättning # 94

Motiv och bakgrund

Teknikfixering. Teknisk utveckling har helt visst tagit oss långt och den ska ta oss ännu längre. Men den har en alltför dominerande ställning som intresseområde för människan i omställning för hållbarhet och detta behöver kompletteras.

Vision. Visualisering, att träna in målbilder hämtade i hållbarhet (som motvikt till hotbilder) är god stimulans för motivation och känsla. Därför : ta in beteendevetaren i omställningsarbetet. Sök och förverkliga incitamenten som leder till motivationen och känslan för att få nödvändig förändring gjord!

Barn och ungdomar, bärare av omställning och av det omställda. Har vi det tillrättalagt för deras delaktighet , för angelägen sådan? Skolans klassrum kan ifrågasättas som lärande miljö just för unga människors känsla och motivation för omställning. Men där får man information, bl.a. om klimathot, miljöförstöring och brister i hållbar utveckling.

Gemenskap i omställningen. Folkrörelsen är stark nu, inte minst bland ungdomar - Greta-rörelsen och den är betydelsefull. Gemenskap är en känsla, viktig sådan.

Incitament. Barns och ungdomars delaktighet.

Att värna den biologiska mångfalden är bland annat ett viktigt moment i att säkra hållbarhet. Ungdomar får orientering om detta i skolan, information, det är bra, men vi måste fråga oss: Är traditionella klassrummet god lärande miljö för att ingjuta känsla för medvarelser i naturen och i den biologiska mångfalden?

Barn och ungdomar har ofta ett unikt och känslomässigt förhållningssätt till naturen och detta ska absolut hållas vid liv och vidareutvecklas. För att just hålla detta vid liv, känna, då behövs uteklassrummet ute i den biologiska mångfalden.

Lägg tillrätta skolornas utemiljöer så att dessa blir det värdefulla incitament som är nödvändigt i unga människors omställning!

Närhet mellan producent och konsument i varuhantering.

Marknad för lokalt producerade livsmedel är en nödvändighet för att säkra hållbar utveckling. Likaså är husbehovs- odling ett viktigt moment i omställd livsstil.

För att grundlägga, få känsla för sammanhangen i mathållning har skolornas matbespisning en väldigt betydelsefull roll, skulle i varje fall kunna ha. Närhet mellan odling och matbord bör upprättas.

fortsättning # 94

Därför måste skolträdgården åter- införas, åtminstone odlingslotter på skolgården! Kanske inte som produktionsenheter som försörjer skolköket, men för odling av känslan. Centralkök måste också ersättas av kök nära matbordet och skolmåltidspersonal kan då ta på sig en pedagogisk roll som främjar måltidskänslan. Det som nu är rast då man på en kort stund får i sig en bit mat gynnar ingen känsla för den viktiga måltiden. Sammanblandningen måltid och rast är en missuppfattning. Matstunden kan göras till en betydelsefull lektion i unga människors omställning. Så också för folkhälsan.

Tillsätt en arbetsgrupp med bred kompetens som gör en studie enligt tankar och idéer ovan! Detta för att ta reda på om och hur samhällets omställningsprocess kan breddas och i högre grad involvera beteendevetenskap. Så också för att söka metod för att hitta god motivation och positiv känsla inför det omställda och för att mest möjligt undanröja motståndskänsla och osäkerhet inför förändring.

Till detta göra plan för åtgärder och även yrka medel för finansiering.

PS.

Hos skogsbolagen finns erfarenhet av och material för ett utbildningspaket som heter "Skogen i skolan".

Tankesmedjan Movium i Lund har material och kunnande kring lärande utemiljöer.

Ola Gabrielson

Vi behöver professorer i reparation ! (Från KR18)

Sammanfattning

För att komma ifrån vårt enkelriktade uttag av naturresurser och åstadkomma en cirkulär ekonomi måste vi bli bättre på dels att återanvända materialet och framför allt på att använda befintliga produkter så länge det går. De måste alltså kunna repareras.

En viktig aspekt av den cirkulära ekonomin är att nya produkter också ska tillverkas så att de lättare kan underhållas, repareras, och uppgraderas.

Föreslagna åtgärder

Jag vill att

- Regeringen anslår medel till högre utbildning i reparationsteknik,
- universiteten utlyser professorer i reparation.

Motiv och bakgrund

Vi har hittills levt i en enkelriktad paradigm, där det mesta av det vi konsumerar följer ett slags jordbruksprincip: Skörda - bereda - konsumera - slänga. Vi 'skördar' naturresurser som olja, mineraler, växter och djur, därefter bereder vi en produkt, konsumerar den, och till slut kastar den. Hela denna process har förfinats till den grad att vi har universitetsutbildningar till stöd. Speciellt början av kedjan, resursutvinning och produktionsteknik, är mycket väl utforskad; på senare år har också tillkommit forskning och utveckling om hur vi behandlar avfallet.

Hela denna kedja har det gemensamt att den tittar bara åt ett håll, åt nästa steg i processen. Det är som om det vore en stor pil tryckt över hela systemet. Det gör att det kommer att ta tid att 'sluta cirkeln', att övertyga hela kedjan att vi behöver sluta tänka enkelriktat.

Det finns redan exempel på forskning och utbildning om hur råmaterial kan utvinnas ur vårt avfall, så kallad 'urban mining'. Delvis beror detta på att det blir allt dyrare och politiskt svårt att utvinna dessa råmaterial ur naturen, i takt med att

fortsättning # 98

tillgängliga resurser töms ut, och den etablerade industrin vill helst fortsätta producera som förut. Men för att göra den cirkulära ekonomin effektiv behöver vi sluta cirkeln tidigare, dvs använda det vi har mycket längre och reparera det då det behövs.

Detta, att sluta cirkeln tidigt, är framför allt fortfarande en politisk ide. Den producerande industrin har naturligtvis inget intresse av att främja den, och därför finns det inget ekonomiskt tryck på forskning inom området. För att det ska bli av måste politiken driva det.

Behövs då en högre utbildning i reparation? Finns det inte redan massor av företag som framgångsrikt jobbar just med reparation? Jo, och mycket praktisk kunskap finns där ute, men på samma sätt som den tillverkande industrin förfinat och effektiviserat sina processer så finns det en stor potential för effektivisering inom den reparerande industrin.

Dessutom, och kanske viktigare, finns det ett stort behov av återkoppling från reparation till tillverkning. Framtidens produkter måste tillverkas så att de kan effektivt repareras. Kostnaden för reparation, i material och arbetstid, måste vara rimlig.

En till reparation nära relaterad verksamhet är uppgradering. I takt med att ny teknik utvecklas är det viktigt att kunna uppgradera befintliga produkter, till den grad en uppgradering kan återanvända större delen av den gamla. Detta är ett viktigt område för forskning: Hur konstruera en produkt för enkel uppgradering?

De tekniska högskolorna är självklara lärosäten för sådan forskning och utbildning. Jag ser möjligheter för nya professurer i reparation på flera områden, till exempel: Massprodukter, vilka idag i huvudsak inte görs reparerbara:

- Kläder och textilier
- Möbler
- Digital hemelektronik
- Analog hemelektronik
- Hushållsmaskiner
- Motorfordon (delvis reparerbar; borde kunna uppgraderas bättre)

Och möjligen

- Cykel (redan tämligen standardiserad; kanske alltför enkel produkt?)
- Industrimaskiner, redan idag reparerbara, men kan standardiseras för effektivare reservdelshållning. Uppgradering är nytt viktigt område.
- Energiutvinning; vindkraft, solenergi
 - Transportmaskiner; lastbil, tåg, flyg, båt
 - Tillverkningsmaskiner
 - Bygg- och anläggningsmaskiner
 - Jord- och skogsbruksmaskiner

Ola Gabrielson

Ekonomiutbildning (Från KR18)

Sammanfattning

En mycket stor anledning till klimatkrisen är att dagens ekonomer bortser från sidoeffekter då de tar ekonomiska beslut.

Detta beror på att ekonomiutbildningen under lång tid baserats på en ytterst förenklad bild av världen, den s.k. Chicagokolan. Försök att bredda bilden har mötts av ointresse, förakt, eller t.o.m. fientlighet.

Detta måste förändras om vi ska ha kvar en planet som det går att leva på. Nya ekonomer måste förstå den verkliga världen och dessutom att det finns olika ekonomiska teorier för att beskriva den.

Speciellt måste nya ekonomer förstå miljö- och climatekonomi.

Föreslagna åtgärder

Jag föreslår

- att ekonomiutbildning ska innehålla en kritisk genomgång av alla olika skolor inom ekonomin;
- att ekonomiexamen ska kräva kunskap om ekonomisk historia, psykologi, sociologi, och etik;
- att miljö- och climatekonomi ingår som obligatoriskt ämne,
- att stat och kommun ställer krav på bredare kunskap hos sina ekonomer, speciellt climatekonomi.

Motiv och bakgrund

Kate Raworth beskriver i boken Doughnut Economy hur hon blev utkastad från professorsnors kontor då hon bad om att studera alternativa synvinklar på ekonomin. Den bilden beskriver hur dominerande Chicagokolan var och fortfarande är inom ekonomiutbildning.

fortsättning # 99

Denna förenklade bild av världen skapade ett temporärt uppsving eftersom den rättfärdigade ett kortsiktigt uttag (dvs rovdraft) av naturresurser, med hänvisning till att problemen kan lösas senare, då vi blivit tillräckligt rika. Vi har nu varit i perioden 'senare' ett antal decennier, men problemen bara ökar. Chicagoskolan har tydligt visat sig inkapabel att skapa en långsiktigt hållbar ekonomi. Trots det försvaras den med alla medel, eftersom många av dagens beslutsfattare har mycket att förlora på en förändring.

För att detta tillstånd ska brytas krävs till att börja med att framtida ekonomer förstår hela bilden och inte bara den glättade Chicagovyn av den ekonomiska världen. Dessutom måste incitamenten för att inte blunda för verkligheten vara tillräckliga.

Utbildningen måste bredda den nye ekonomens världsbild genom kurser i historia, psykologi, sociologi, och etik. Hen ska göras varse att ekonomi inte är en absolut vetenskap genom att undervisas i hur de olika ekonomiska skolorna beskriver världen och att de därför ibland kommer till diametralt olika slutsatser.

Men det räcker inte. Vi måste se till att det finns välbetalda jobb att gå till efter examen även för alternativa ekonomer. Näringslivet, framför allt finansindustrin, vill naturligtvis fortfarande ha lydiga ekonomer och betalar därför mycket för dessa, men tyvärr verkar även stat och kommuner föredra dem. Alternativa ekonomer får försöka skriva böcker eller försörja sig på annat sätt. Detta måste ändras.

Ola Gabrielson

Förändra examinationskraven i högre utbildning! (Från KR18)

Sammanfattning

För att åstadkomma en säkrare ledning av samhälle och näringsliv under en svår period framöver behöver vi folk i beslutande positioner som har grundläggande kunskaper i de ämnen som påverkar besluten, både humaniora och naturvetenskap. Dessa ämnen bör alltså vara obligatoriska i all högre utbildning.

Examina ska vidare testa dessa ämnen på ett integrerat sätt, så att tillämpningen av dem inom specialiseringen blir tydlig.

Föreslagna åtgärder

Jag föreslår att

- all högre utbildning innehåller grundkunskaper om en bred uppsättning ämnen,
- dessa ämnen testas integrerat för se hur väl studenten tillägnat sig dem.

Motiv och bakgrund

Högre utbildning idag är anpassad till att producera specialister för att passa näringslivets krav på effektivaste sätt. I syfte att utbilda studenterna för att bli kortsiktigt lönsamma stryks mycket av de klassiska bildningsidealen från schemat. Risker då är självfallet att dessa specialister kan begå allvarliga misstag om de hamnar utanför sitt område. En läkare som inte förstår ekonomi kan orsaka stora kostnader, men kanske farligare är en nationalekonom som inte förstår historia och därmed orsakar djupa kriser.

fortsättning # 102

Andra problem med hårt driven specialisering är givetvis att specialister från olika områden inte förstår varandra, vilket kan skapa konflikter och felaktiga beslut. Dessutom är det riskabelt för individen att vara begränsad till ett område som kanske inte finns om tio år.

Jag föreslår därför en i grunden förändrad metod för utbildning och examination, med fokus flyttat från faktainsamling och -upprepning till djupare förståelse och korstillämpning mellan olika discipliner.

SITUATIONEN IDAG

De senaste årens resultat från PISA-jämförelsen har stressat politiker och skolmyndigheter till fokus på 'kärnämnen' och provresultat. Det skapar studenter som är duktiga på att skriva examina, men riskerar att göra dem alltför 'smala' och därmed mindre robusta för att klara ändrade omständigheter. Högre utbildning förstärker detta genom hög grad av specialisering.

I och med att samhället står inför djupa förändringar behöver vi folk i beslutande roller som har tillräcklig bredd i tillägg till sin specialisering. Det gamla bildningsidealet, att vara allmänbildad, måste få en renässans. Varje student bör ha i sin examen, förutom specialiseringen, grundläggande kunskaper om ekonomi, juridik, psykologi, historia, teknik, biologi, och ett modernt språk utom svenska och engelska.

Detta ska sedan testas integrerat. Det komplicerar naturligtvis examineringen, men antas här göra bedömningen av studentens breddkunskap säkrare.

Bo Franzén, Aina Hagberg, Gabriella Grusell, Jan Artem Henriksson

Intensivkurs med fokus på ett etiskt och strategiskt ledarskap för en socialt hållbar omställning

Sammanfattning

Tre decennier av klimatförhandlingar givit mycket svagt resultat, brister inom politikens praxis hindrar implementering av Agenda 2030 och det ekomodernistiska tänkesättet ifrågasätts.

Det är nödvändigt av att skapa en rättvis och socialt hållbar omställning, vilket kräver förmåga att tänka om, en fördjupad insikt i klimatfrågans komplexitet samt utveckling av ett etiskt och strategiskt ledarskap.

Som en utgångspunkt för föreslagen intensivkurs kan initiativet "Inner Development Goals" open source ramverk för transformativa förmågor med tillhörande metodbeskrivning användas.

Föreslagna åtgärder

Vi vill att klimatriksdagen framför till regeringen att den ska ge en arbetsgrupp under ledning av Karl-Henrik Robèrt i uppdrag att utveckla en intensivkurs för politiker och andra beslutsfattare i offentlig och privat verksamhet med syftet att ge insikt i klimatomställningens komplexitet och grunder för ett etiskt och strategiskt ledarskap i HUR en socialt hållbar omställning kan genomföras.

fortsättning # 109

Motiv och bakgrund

Utsläppen av växthusgaser fortsätter att öka trots 30 år av klimatförhandlingar och den omfattande forskning IPCC och andra forskare presenterar. I Sverige varnar klimatpolitiska rådet för att vi med nuvarande åtgärder inte kommer att nå Parisavtalets åtaganden. Karl-Henrik Robèrt (forskare inom hållbar utveckling vid Blekinge Tekniska Högskola) framhåller att det största problemet inte är global uppvärmning, förlust av biologisk mångfald och ökad social oro. Det största problemet enligt honom handlar om ledarskapet; dess grundläggande insikt i hur dessa problem hänger samman, dess oförmåga att tänka om och avsaknaden av strategisk kompetens att skapa ett hållbart samhälle. Han framhåller att tilliten i ett samhälle är helt central för en socialt hållbar omställning. Den bygger på grundprinciper om samhällssystemets förmåga att stödja utveckling av god hälsa, möjligheter till inflytande, kompetensutveckling och meningsbyggande på rättvisa villkor. Politiker och andra makthavare behöver utveckla en ekologisk medvetenhet och en inre förankrad moral för att strategiskt leda omställningen [1]. Tomas Björkman visar hur denna tillit byggdes upp när det fattiga och tidigare omoderna Norden under några årtionden från slutet av 1800-talet utvecklade stabila demokratier. Insiktsfulla politiker finansierade folkhögskolor, där människor kunde utbildas och utvecklas både som individer och medborgare [2].

Vi lever i en kultur där den neoklassiska nationalekonomins perspektiv nästan är helt dominerande inom både politik och företagande. En marknad helt fri från regleringar antas kunna lösa de flesta problemen. Under 1980-talet införlivades ekomodernismen i paradigmet, vilket idag dominerar inom politiken. Det innebär att ekonomiska, sociala och ekologiska utgångspunkter ska jämföras för att skapa hållbarhet. Centralt är att mänskligt välbefinnande, klimat, miljö och hållbarhet är både möjliga och nödvändiga att förena. Ekonomisk tillväxt och modern teknik är här nödvändiga medel och fortsatt mänsklig påverkan på ekosystemen accepteras [3]. Många forskare underkänner nu den svenska klimatpolitiken, bl.a. Mikael Malmaeus som problematiserar tillväxtparadigmet och dess föreställningar om grön omställning, frikoppling och cirkulär ekonomi med fortsatt tillväxt [4]. Agenda 2030 är på pappret en utmanare till rådande ekonomiska och sociala ordning. Gabriel Wikström, nationell samordnare, konstaterar att vi inte kommer att nå dess mål på grund av tre systemfel; den omoderna ekonomiska styrningen av offentlig verksamhet, arbetsprocesser i stuprör och ett föråldrat skattesystem [5]. När vi ställs inför nya utmaningar och problem vill vi ofta lösa dessa med våra invanda mönster. Därför krävs även en insikt om våra mentala begränsningar kopplade till hjärnans evolution. Hotet om den globala uppvärmningen frammanar vårt sedan urtiden inbyggda mentala försvarssystem och istället för handling uppstår förnekande och prokrastinering [6].

fortsättning # 109

Genom utveckling av en intensivkurs enligt vårt förslag kan nyckelpersoner inom politik, förvaltning och näringsliv få en grund för utveckling av ett strategiskt ledarskap. Finns insikten fullt ut om problemets komplexitet och allvar? Finns där låsningar i tankebanor som är svåra att utmana? Behöver vi bygga inre förmågorna för att lyckas med denna utmaning?

Som utgångspunkt kan med fördel det nyligen lanserade ramverket "Inner Development Goals" (IDG) [7] användas. IDG är ett initiativ som grundats av bl.a. stiftelsen Ekskåret tillsammans med forskare från bl.a. KI, SU och HHS [8]. Ramverket beskriver de transformativa förmågor som är nödvändiga att utveckla hos beslutsfattare för att kunna utöva den typ av ledarskap som krävs för att förverkliga en omställning i linje med Agenda 2030. Ramverket, och snart även en metodbeskrivning, är framtaget tillsammans med forskare och praktiker verksamma inom området vuxenutveckling och fokuserar just på hur den yttre komplexiteten i samhällsutmaningar ställer krav på utveckling av inre förmågor hos ledare och beslutsfattare som exempelvis integritet, komplexitetsmedvetenhet, samskapande och mod. Som ett inspirerande exempel kan nämnas att Costa Ricas planeringsminister Maria del Pilar Garrido signerade en avsiktsförklaring (2021) om att Costa Rica som första land ska implementera IDG som ett ramverk för utveckling mot hållbarhet.

Referenser

[1] https://www.youtube.com/watch?v=zllCZe0ufw&list=TLGGHCmva7ojfMkxODA5MjAyMQ&ab_channel=tjugotjugotva

[2] <https://youtu.be/7dswOT3rAKc>

[3] <https://www.ekomodernisterna.se/> (2021-11-16)

[4] <https://poddtoppen.se/podcast/1473618171/tillvaxtparadigmet/25-missforstand-i-tillvaxtdebatten>

[5] <https://www.dagenssamhalle.se/opinion/debatt/gabriel-wikstrom-politiskt-feltank-kring-genomforandet-av-agenda-2030/>

[6] Per Espen Stoknes. What We Think About When We Try Not To Think About Global Warming (2015)

[7] <https://www.innerdevelopmentgoals.org/>

[8] <http://ekskaret.se/>

Elisabeth Lundqvist, Karl Petré, Katta Nordlund-Falk, Gunilla Granath, Gunilla Berglund, Eva Lotta Bexell, Sonja Hermele

Civil beredskap för klimatkatastrofer

Sammanfattning

Vi medborgare behöver kunskap om hur vi ska hantera kommande katastrofer orsakade av klimatförändringarna. Vissa, som översvämningar och omfattande bränder har vi redan fått känna av. Andra kommer att följa. Det behövs därför en obligatorisk utbildning för hela folket. I årtal hade vi Allmän värnplikt för att kunna försvara oss vid händelse av krig. Klimatkrisen handlar om planetens existens och kräver ett civilt försvar: konkreta och breda kunskaper för att vi ska kunna skydda djur, natur och mänskligt liv. Även det militära försvaret bör rustas för denna beredskap.

Föreslagna åtgärder

För att hantera allvarliga händelser orsakade av klimatförändringar och andra kriser krävs utbildning för hela folket. Vi behöver kunna

- ge första hjälpen
- förebygga och släcka bränder
- förebygga översvämningar och bygga fördämningar
- rena vatten
- odla mat vid importavstängning
- vara behjälpliga vid kommande pandemier
- ge hjälp till flyktingar i Sverige och globalt
- stödja försvar mot kl

fortsättning # 118

Motiv och bakgrund

Antalet och storleken på globala katastrofer som orsakats av klimatförändringen har ökat dramatiskt på senare tid. Även Sverige har och kommer att drabbas. Denna utveckling kommer att fortsätta under en lång period oavsett framgångar med att lösa klimatkrisen.

Den hetta vi upplevde 2018 och de bränder som följde har med klimatförändringarna att göra. Det slår forskarna fast. Ett svårt släckningsarbete och många personliga tragedier följde. Därefter har ytterligare bränder och stora översvämningar förekommit. De av klimatförändringarna orsakade förändringarna i de norra jetströmmarna gör att Sverige får långa nederbördsperioder och värmeböljor. Det gör att vi kommer att få se fler bränder, översvämningar, missväxt och andra problem.

Om världen misslyckas med målet "1.5 C eller högst 2 C", är det stor risk, att flyktingströmmar ökar radikalt och att spänningen mellan nationer och världsdelar ökar starkt. Storleken på detta kan inte förutses. Det kan drabba även Sverige kraftigt och Sverige har anledning att överväga insatser i det då nödvändiga hjälparbetet.

Inger Björk

Lokala rådgivnings- och utbildningscentra för att stärka och påskynda klimatomställningen

Sammanfattning

En snabb och radikal klimatomställning är en stor utmaning och kommer innebära att många jobb försvinner och nya jobb kommer att behövas. Nya kunskaper behövs till följd av den tekniska utvecklingen, ökad cirkularitet i samhället och mindre energi- och resursanvändning. Likaså för att skydda ekosystem och bruka skog och mark. Och påskynda den kulturomvandling som vi står inför med förändrade normer och sätt att tänka, värdera och prioritera i våra liv.

Föreslagna åtgärder

Regeringen beslutar om att bygga upp utbildningscentra för arbete och försörjning i klimatomställningen på många orter i Sverige. Dessa utbildningar utformas för att möta behov inom många olika samhällssektorer och delar i omställningen – allt ifrån tekniska yrken till arbete med naturen i skog, mark och vatten liksom inom samhällsservice och kultur.

Motiv och bakgrund

Regeringen bedrev en strukturanpassningspolitik i Sverige på 60-70 talet i samband med nedläggning av svensk textilindustri och varvsindustri mm. Miljonprogrammen byggdes och människor flyttade till orter där det fanns jobb. En viktig del för att underlägga människors försörjnings- och jobbmöjligheter var skapandet av Arbetsmarknadsutbildningscentra på olika orter (AMU). Här erbjöds olika slags utbildningar som ansågs behövas i det framtida Sverige. Den samhällsomvandling som vi står inför nu med en snabb och radikal klimatomställning är en ännu större utmaning för det svenska samhället.

fortsättning # 122

Det kommer innebära att många jobb försvinner och många nya jobb kommer att behövas. Detta både som en följd av teknisk utveckling och investeringar men också på ett nytt sätt att leva med en större cirkularitet i samhället med mer återvinning och mindre energi- och resursanvändning inom alla sektorer i samhället. Och ett nytt sätt att förhålla oss till och skydda skog och mark och hållbara ekosystem. Det är likaså en kulturomvandling som vi står inför med förändringar i normer och i vårt sätt att tänka, värdera och prioritera i våra liv.

Stig Sjöstedt

Kampanj om minskad konsumtion

Sammanfattning

Kampanj med budskapet att teknikutveckling och dess införande ledande till minskning av koldioxidutsläppen ofta är osäker och hur som helst tar tid, sannolikt alltför lång tid. Vi måste därför omedelbart börja minska vår konsumtion av de flesta saker, flyg, motorledsbyggande, bilar, bilresande, energi i alla former, husbyggande, inredning, vitvaror, nya mobiler och TV-apparater, nya kläder, kött mm. Reparation, återanvändning, second hand, cirkulär ekonomi, delägande, utlåning måste uppmuntras och underlättas, Politiker, myndigheter, arbetsgivare mfl måste underlätta denna nya livsstil.

Föreslagna åtgärder

Genomföra kampanj kallad "Mindre av allt" eller "Hälften av allt" eller "Mindre av det mesta för klimatets skull".

Kampanj riktad mot politiker och allmänhet som koncentrerar sig enbart på konsumtion och inte på teknik.

Motiv och bakgrund

Utveckla och genomföra kampanj kallad "Mindre av allt" eller "Hälften av allt" eller "Mindre av det mesta för klimatets skull".

Kampanj riktad mot politiker och allmänhet som koncentrerar sig enbart på livsstil och inte teknik. Budskapet är att teknikutveckling och dess införande ledande till minskning av koldioxidutsläppen ofta är osäker och hur som helst tar tid, sannolikt alltför lång tid. Vi måste därför omedelbart börja minska vår konsumtion av de flesta saker, flyg, motorledsbyggande, bilar, bilresande, energi i alla former, husbyggande, inredning, vitvaror, nya mobiler och TV-apparater, nya kläder, kött mm. Politiker, myndigheter, arbetsgivare mfl måste underlätta denna nya livsstil.

fortsättning # 132

Koldioxidutsläpp vid produktion och användning av nya varor måste redovisas, dvs livscykelanalyser krävs. Reparation, återanvändning, second hand, cirkulär ekonomi, delägande, utlåning måste uppmuntras och underlättas och ger dessutom upphov till mängder av nya arbetstillfällen, på längre sikt sannolikt fler än nuvarande nytillverkningsindustri.

Minns Greta Thunbergs ord i sitt sommarprogram 2020 som löd "Den enda metod som finns tillgänglig i tillräcklig skala redan i dag, det är att helt enkelt sluta göra vissa saker."

En av Sveriges främsta klimatforskare sade på ett digitalt seminarium om fossilfria transporter något i samma anda, ungefärligen att det nu är viktigare att inte sälja fossildrivna bilar än att sälja elbilar.